

Hoofdstuk 15

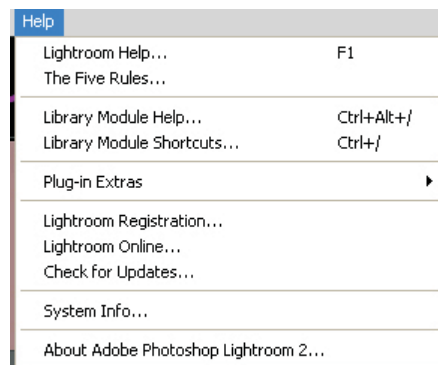
Antwoorden op vragen

In dit hoofdstuk geef ik antwoorden op vragen die ik vaak in mijn cursussen of per e-mail krijg en waarvan ik denk dat anderen kunnen meeprofitieren.

Help!

Waar kan ik hulp vinden als ik even niet meer weet hoe ik verder moet of als ik iets niet kan vinden?

Het menu **Help** is de eerste plek waar je het best kunt zoeken. Daar krijg je verschillende mogelijkheden om gericht te zoeken.

Het menu Help.

- **Lightroom Help** Via deze keuze (ook op te roepen met de F1-toets op je toetsenbord) ga je naar de supportsite van Adobe. Hier staan diverse artikelen, video's en tutorials (lessen) over Photoshop Lightroom en kun je zoeken in de supportdatabase. Ook kun je hier een PDF-helpbestand en updates downloaden. Tot slot kun je via deze site bij een gebruikersforum komen waar veel vragen worden gesteld en beantwoord (in het Engels).

- **De vijf regels** (*The Five Rules*) Als je het boek hebt gelezen, vind je hier – als het goed is – niets nieuws meer en weet je goed hoe je van het programma moet genieten (regel 5).
- **Module Help** Dit is eveneens een link naar Adobe. Hier krijg je informatie over de module waarin je deze helpfunctie hebt opgeroepen.
- **Module Sneltoetsen** (*Shortcuts*) Dit is een belangrijk hulpmiddel, want hier kun je per module alle toetsencombinaties vinden die je in die specifieke module kunt gebruiken. Vooral in het begin is het gemakkelijk om dat lijstje af te drukken en naast je computer te leggen. Je kunt de toetsencombinaties nog sneller bereiken door Ctrl+ / op de pc of Command+ / op de Mac in te drukken.

Wat als je het menu **Help** niet kunt vinden? Normaal vind je de menu's in de menubalk helemaal linksboven. Zie je ze niet, dan werk je blijkbaar in de volledige schermmodus. Je mist in deze modus de titelbalk, de menubalk en de knopjes om het programma te sluiten. Druk één of twee keer op de letter F op je toetsenbord en je hebt de balken terug!

Voorkomen is beter dan genezen

Bepaalde fotobestanden die wel in Bibliotheek (Library) staan, zijn niet meer te vinden. Wat moet ik doen?

Voordat ik beschrijf wat je moet doen om foto's terug te vinden, is het goed om stil te staan bij hoe je ze bent kwijtgeraakt. Want voorkomen is beter dan genezen en misschien overkomt het je dan geen tweede keer. De belangrijkste oorzaak van het 'verdwijnen' van foto's is dat buiten Lightroom om veranderingen

gen zijn aangebracht in de gegevens die bij de fotobestanden horen. Het kan gaan om veranderingen van namen van de foto's en de mappen waarin ze zitten, maar ook om de plek waar die foto's en mappen zich bevinden. Elke wijziging die je daarin in Verkenner (Mac: Finder) aanbrengt, wordt niet 'doorgegeven' aan de catalogus als je deze wijziging niet in Bibliotheek zelf uitvoert!

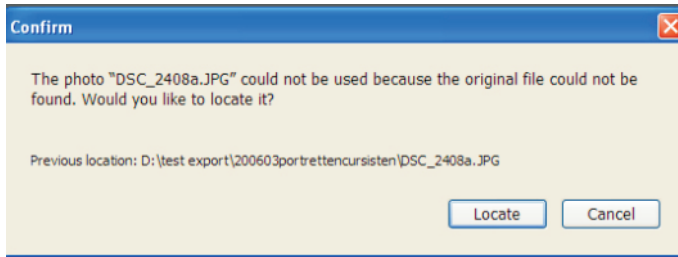

Foto zoeken.

Heb je het toch anders gedaan, dan wordt in de module Bibliotheek een vraagteken geplaatst bij de miniatuur van de foto of bij de naam van de map. Probeer je in te zoomen op de foto of deze te openen in Develop, dan krijg je de mededeling dat het bestand offline is of wordt vermist.

Klik met de rechtermuisknop op de foto en kies **Weergeven in Verkenner** (*Show in Explorer*; Mac: Finder). Een hulpscherm vraagt of je de foto wilt zoeken. Verkenner opent de locatie waar de foto oorspronkelijk is opgeslagen. Meestal bedenkt je dan welke wijziging je hebt aangebracht en weet je waar de foto nu is (of welke nieuwe naam je de foto hebt gegeven).

Ga daarheen (of klik op de nieuwe naam), bevestig dat het de goede foto of map is en de foto is terug. Oftewel: de gegevens van de catalogus zijn aangepast!

Bij het terugzoeken is in het hulpscherm standaard de optie om ook andere vermiste foto's die erbij horen aangevinkt.

Dat is goed, want de gegevens van eventuele andere vermiste foto's die op dezelfde manier zijn verdwenen, worden dan ook hersteld.

Foto's op cd of dvd

Een andere mogelijke oorzaak voor de mededeling dat het bestand offline is of wordt vermist.

Net zoals je foto's in Bibliotheek kunt importeren uit mappen van de vaste schijf, kun je ook foto's importeren die op cd en dvd staan.

Als je niet kiest voor het kopiëren van de bestanden, maar alleen voor het toevoegen aan de catalogus zonder te verplaatsen (*Add to catalog without moving*), dan blijven de foto's offline.

Er worden wel miniatures gemaakt die je kunt gebruiken voor een diavoorstelling of een fotowebsite. Maar wil je ze bewerken, dan krijg je de bovenstaande mededeling dat de foto's niet kunnen worden gevonden.

Kijk je in het paneel Mappen (*Folders*), dan staat er een vraagteken bij de letter van het cd-/dvd-station van je computer. Zoek de cd of dvd met de betreffende foto(s), plaats de schijf in het station en je kunt verder werken!

Automatische conversie van oude Lightroom-catalogi

Wat moet ik doen met de catalogi van Lightroom 1 als ik overstap naar Lightroom 2?

4

Als je Lightroom 2 hebt en je werkte eerder met Lightroom 1, dan vraagt de nieuwe versie of de catalogus moet worden geüpgraded. Als je ja zegt, kun je verder werken met de nieuwe versie van Lightroom. Heb je nog catalogi, dan is het gemakkelijk om ook de overige catalogi te openen met de opdracht **Bestand (File), Catalogus openen (Open Catalog)** of eventueel **Recente bestanden openen (Open Recent)**; dan zie je de andere catalogi die je de afgelopen tijd hebt gebruikt). Deze catalogi worden als je ze opent eveneens geüpgraded om in Lightroom 2 te gebruiken. De oude catalogi blijven ook in stand. Loopt alles naar wens met Lightroom 2, dan kun je Lightroom 1 de-installeren en de oude catalogi van je vaste schijf verwijderen.

Meerdere catalogi

*Uit het bovenstaande blijkt dat je meerdere catalogi kunt maken. Heb je foto's privé en voor je werk, dan kun je daar eventueel afzonderlijke catalogi voor maken. Ook als meer mensen op dezelfde computer werken en Lightroom gebruiken, kan het handig zijn dat iedereen een eigen catalogus heeft. Een nieuwe catalogus maak je via **Bestand (File), Nieuwe catalogus (New Catalog)**.*

Catalogus exporteren en importeren

Ik ben van plan een nieuwe computer te kopen, maar hoe gaat dat dan met alle bewerkte foto's in Lightroom?

Je kunt de catalogus van Lightroom met alle negatieven (dus de oorspronkelijke foto's), de miniatures, de gegevens van de foto's inclusief de volledige historie van de bewerkingen exporteren. Dat wil zeggen dat je alles opslaat op een veilige plek. Dat kan een externe vaste of verwisselbare schijf (zoals cd of dvd) zijn. Kies **Bestand (File), Exporteren als catalogus (Export as Catalog)** en klik op **Negatiefbestanden exporteren (Export Negative Files)** en **Inclusief beschikbare voorvertoningen (Include available Previews)**.

Zet alles daarna op de nieuwe computer, waarop je uiteraard Lightroom installeert. Dan kun je vervolgens de geëxporteerde complete catalogus op de nieuwe computer importeren, eveneens via **Bestand, Importeren vanuit catalogus (Import from Catalog)** en ga naar de plek waar je de catalogus hebt opgeslagen. Alles ziet er weer keurig uit, zoals op de oude computer. Verwijder oude bestanden pas als je zeker weet dat alles goed is overgekomen en als je back-ups van de oorspronkelijke foto's hebt gemaakt.

Op soortgelijke wijze kun je een oorspronkelijke catalogus splitsen door een deel (bijvoorbeeld foto's van een huisgenoot) te exporteren en opnieuw te importeren in een nieuwe catalogus.

Nieuwe update Lightroom downloaden

Ik heb een nieuwe camera gekocht en Lightroom herkent de fotobestanden niet bij het importeren.

Elke nieuwe camera heeft een eigen opbouw van RAW-bestanden. Foto's van de allernieuwste camera's niet automatisch kunnen worden gelezen door de RAW-converter van Lightroom. Kijk bij Adobe of er een update van Lightroom beschikbaar is voor de bestanden van je nieuwe camera. Dat kan via **Help** en dan **Controleren op updates** (*Check for Updates*). Je kunt er ook voor kiezen om automatisch bericht te krijgen van eventuele updates via **Bewerken** (*Edit*), **Voorkeuren** (*Preferences*) en dan op het tabblad **Algemeen** (*General*) de optie **Automatisch controleren op updates** (*Automatically check for updates*) in te schakelen. Als je met internet bent verbonden, zoekt Lightroom updates en meldt als ze er zijn.

Back-up maken en verwijderen

Ik maak altijd een back-up van mijn foto's bij het importeren, maar Lightroom vraagt me ook telkens om een back-up te maken. Hoe moet ik daarmee omgaan?

Er is een verschil tussen de back-up van je foto's en de back-up die Lightroom van de catalogus maakt. Als je bij het importeren een back-up maakt (bijvoorbeeld op een externe vaste schijf), dan worden de volledige fotobestanden van je camera of geheugenkaart gekopieerd.

De back-up die Lightroom maakt, is een back-up van de catalogus. Daarin zijn wel de miniaturen van de foto's opgeslagen, maar niet de volledige foto's. Het is belangrijk om ook hiervan regelmatig een back-up te maken, omdat alle gegevens van de foto's, waaronder de historie van bewerkingen, er ook in worden opgenomen. Denk er daarom ook aan om een back-up te maken en deze op een andere dan de voorgestelde schijf te zetten. Je kiest een schijf door op **Kiezen** (*Choose*) te klikken achter **Back-updirectory** (*Backup Directory*).

Afhankelijk van wat je hebt ingesteld, kan Lightroom regelmatig nieuwe back-ups maken. Uiteraard nemen die ruimte in op je vaste schijf, dus is het verstandig om oudere back-ups van tijd tot tijd te verwijderen. Je kunt zien waar de back-ups zich bevinden als het venster met de vraag of er een nieuwe back-up moet worden gemaakt verschijnt. Ga via Verkenner (Mac: Finder) naar die map en verwijder ze.

De letters I en J

Ik had informatie over foto's in beeld in de modules Bibliotheek (Library) en Ontwikkelen (Develop) die ik nu niet meer zie. Hoe kan dat? Hoe los ik dat op?

De flexibiliteit van Lightroom maakt het soms ook wat lastig. Het ene moment zie je de namen van de foto's in beeld of de gegevens over lens, sluitertijd en diafragma en het andere moment zijn de gegevens weg. Welke informatie in beeld komt kun je kiezen, omdat je die informatie misschien wel wilt als je zelf aan het werk bent, maar niet als iemand langskomt om foto's te bekijken en uit te zoeken. Er zijn zowel in Rasterweer-

gave (*Grid View*) alsook in Loepweergave (*Loupe View*) drie standen voor informatie (één zonder en twee met informatie). Welke informatie je ziet, kun je instellen op twee tabbladen (Rasterweergave en Loepweergave) van het venster dat verschijnt als je met de rechtermuisknop op een van de miniatures in Rasterweergave klikt. Experimenteer er uitgebreid mee tot je precies weet welke informatie voor jouw situatie van belang is. Door op de J-toets te drukken, wissel je tussen de drie mogelijkheden in Rasterweergave van Bibliotheek (*Library*), en door op de I-toets te drukken in Loepweergave van zowel de module Bibliotheek als Ontwikkelen.

Om het ingewikkeld te maken: als je in de module Ontwikkelen op de J-toets drukt, kun je daarmee de signalen voor clipping en dichtlopen van groepen pixels zichtbaar maken en uitzetten.

Soloweergave van panelen

Hoe los ik het lastige probleem op dat ik telkens moet scrollen als er meer panelen aan de zijkant van mijn beeld openstaan?

Klik met de rechtermuisknop op een van de balkjes van de panelen links of rechts. Je krijgt dan een uitgebreid keuzemenu voor de weergave van de panelen.

Met de eerste serie namen van de panelen kun je ze – door erop te klikken – tijdelijk verbergen en tonen. Daarna heb je de keuze om ze allemaal tegelijk te verbergen (**Alles verbergen**/*Hide All*) en terug te roepen (**Alles tonen**/*Show All*). Een gemakkelijke optie – die ik vrijwel altijd heb aanstaan – is **Solomodus** (*Solo Mode*). Solo betekent dat er – naast de navigator en het histogram – maar één panel tegelijkertijd openstaat. Zodra je

- ✓ Catalog
- ✓ Folders *
- ✓ Collections

Show All
Hide All

- ✓ Solo Mode

Expand All
Collapse All

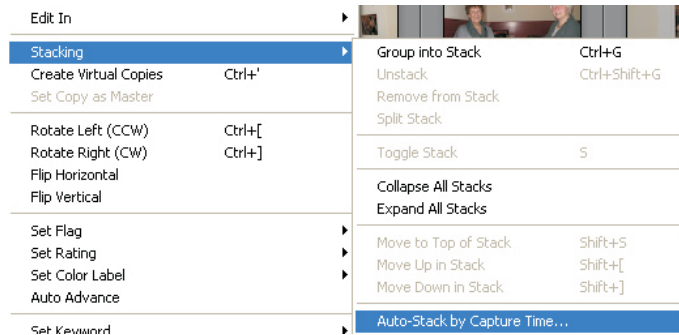
Panelen weergeven en verbergen.

een nieuw paneel opent, sluit het vorig paneel zich automatisch. Heb je zo'n groot beeldscherm zodat je nooit hoeft te scrollen, dan kun je **Alles uitvouwen** (*Expand All*) kiezen. Dan worden alle panelen geopend weergegeven. Zelfs mijn grootste beeldscherm kan niet alles tonen, dus kies ik **Alles samenvouwen** (*Collapse All*) en ga ik in de **Solomodus** verder. Ook via **Venster** (*Window*), **Deelvensters** (*Panels*) kun je de weergave instellen. Daar vind je ook toetsencombinaties waarmee dat kan.

Stapelen en automatisch stapelen

Op welke wijze kan ik mijn Bibliotheek overzichtelijk houden?

Ik beschrijf het voorbeeld van een fotosessie met een hoedenontwerpster. Twee modellen werden gefotografeerd met zo'n twintig verschillende, nieuw ontworpen hoeden. Voor een website moest de beste foto van elke hoed worden uitgezocht. Maar uiteraard had ik na de eerste selectieronde wel vijf of zes toppers van elke hoed in mijn collectie favorieten. Hoe nu verder?

Automatisch stapelen.

Ik heb 127 geslaagde foto's in mijn verzameling favorieten van de twintig hoeden. Om het geheel wat overzichtelijker te maken in de filmstrip en Grid View, maak ik stapeltjes (*stacks*) van de foto's van dezelfde hoed, zodat ik nog maar twintig foto's in beeld heb. Klik in de filmstrip of in Rasterweergave (Grid View) op de eerste foto van de eerste hoed en met Shift ingedrukt op laatste foto van dezelfde hoed. Het hele rijtje foto's is dan geselecteerd. Ga naar het menu **Foto (Photo), Stapelen (Stacking)** en klik op **Groeperen in stapel (Group into Stack)**. De foto's worden gestapeld en je ziet alleen de bovenste foto met een aanduiding hoeveel foto's er in de stapel zitten. Maak zo van alle foto's van een bepaalde hoed een stapeltje, zodat je een overzichtelijk beeld hebt van maar twintig foto's, waar onder elke eerste foto van het stapeltje een aantal soortgelijke foto's zit. Er is ook een mogelijkheid om Lightroom zelf foto's te laten stapelen. Selecteer de hele serie met Ctrl+A, kies **Foto, Stapelen** en

dan **Automatisch stapelen op vastlegtijd (Auto-Stack by Capture Time)**.

Stel de tijd tussen de opnamen in voor Auto-Stack. Als je de tijd verschuift, zie je precies in het grid en de filmstrip welke foto's worden gestapeld en in het dialoogvenster hoeveel stapels er komen en hoeveel foto's niet worden gestapeld.

Omdat de modellen zich na elke sessie met een bepaalde hoed moesten omkleden en de belichting en attributen werden aangepast voor de volgende hoed, was het in ons geval heel gemakkelijk om van deze mogelijkheid gebruik te maken door foto's te laten stapelen waar minder dan twee minuten tussentijd was! Uiteraard kun je (verkeerde) stapels ongedaan maken of aanpassen!

Oefenfoto's

Het allerbeste is ogenblikkelijk en veelvuldig te oefenen met je eigen foto's. Je ontwikkelt daarmee je eigen stijl en smaak van bewerken. Voor wie toch wat bewerkingen wil uitproberen, heb ik een paar oefenfoto's op de website bij het boek toegevoegd.

Je kunt de foto's van de website importeren in Lightroom. Denk eraan mijn copyrightgegevens toe te voegen (© Date van Uuteren), want de rechten blijven natuurlijk bij mij.

De foto's zijn gerangschikt naar hoofdstuk, zodat je ze gemakkelijk kunt terugvinden. Foto's met personen heb ik in verband met het portretrecht niet op de website gezet.

Ik wens je veel plezier met het oefenen!